

Modell for beregning av risikjusterte bidrag til innskuddsgarantifondet – Trinn 2

Innholdsfortegnelse

1.	Bakgrunn.....	3
2.	Modell for bidragsberegning	4
2.1.	Overordnet beskrivelse av EBAs metode	4
2.2.	Valg av risikoindikatorer	6
2.2.1.	Hovedregel for beregning av individuell risikoscore	7
2.2.2.	Uvektet kjernekapitalandel	9
2.2.3.	Ren kjernekapitaldekning	10
2.2.4.	Liquidity Coverage Ratio	10
2.2.5.	Net Stable Funding Ratio	10
2.2.6.	Misligholdte og tapsutsatte engasjement.....	11
2.2.7.	Usikrede utlån	11
2.2.8.	Risikovekt i samlet beregningsgrunnlag	12
2.2.9.	Totalkapitalrentabilitet.....	12
2.2.10.	Eiendeler som ikke er pantsatt / garanterte innskudd.....	13
2.2.11.	Tapsabsorberende kapital	13
2.3.	Fastsetting av aggregert risikoscore	14
2.4.	Fastsetting av aggregert risikovekt.....	15
2.5.	Justeringsfaktor μ	17
2.6.	Fremgangsmåte for beregning av risikojusterte bidrag til innskuddsgarantifondet	17
2.7.	Bidragsberegning for medlemmer med manglende datagrunnlag.....	20
	Vedlegg.....	21
	Vedlegg 1: Datagrunnlag for bidragsberegning	21
	Vedlegg 2: Eksempler på bidragsberegning etter trinn 2.....	24

1. Bakgrunn

Stortinget vedtok 15. mars 2018 lov om Bankenes sikringsfond¹ og om endringer i finansforetaksloven², som blant annet gjennomfører regler tilsvarende EUs innskuddsgarantidirektiv³ i norsk rett. Bankenes sikringsfond skal være ansvarlig for administrasjon og forvaltning av den norske innskuddsgarantiordningen, jf. lov om Bankenes sikringsfond § 2 første ledd. Lov om Bankenes sikringsfond og endringer i finansforetaksloven trådte i kraft 1. januar 2019.

Innskuddsgarantiordningen innebærer at innskudd i medlemsbankene er sikret dersom en medlemsbank blir avvirket under offentlig administrasjon. Alle norske banker er medlem av den norske innskuddsgarantiordningen. Filialer fra en annen EØS-stat kan bli medlem av innskuddsgarantiordningen dersom garantiordningen for bankinnskudd i hjemstaten ikke gir like god dekning som det som følger av den norske ordning, jf. finansforetaksloven § 19-2 (2).

I henhold til § 19-10 i finansforetaksloven skal medlemsbankene tilføre innskuddsgarantifondet et samlet årlig bidrag tilsvarende 0,8 promille av totale garanterte innskudd. Bankenes sikringsfond skal fastsette det enkelte medlems bidrag i samsvar med medlemmets andel av innskuddsgarantiordningens samlede garantiansvar, jf. finansforetaksloven § 19-10 tredje ledd. Bidragene skal stå i forhold til medlemsbankenes grad av risikotaking og valg av forretningsmodell. Videre er det i loven angitt at Bankenes sikringsfond skal benytte en veldokumentert, risikobasert metode for å fastsette bidragene. I merknaden til bestemmelsen i lovproposisjonen er det lagt til grunn at Bankenes sikringsfond kan ta utgangspunkt i retningslinjer fra European Banking Authority (EBA) ved fastsettelsen av bidragene dersom dette anses relevant og hensiktsmessig.

I høringsnotatet av 29. juni 2018 om forskrifter til endringer i finansforetaksloven og til lov om Bankenes sikringsfond ble det varslet at Bankenes sikringsfond ønsket å innføre den nye modellen for innskuddsgarantifondet i to trinn. Innfasingen i to trinn ble begrunnet med planlagte endringer i ORBOF-rapporteringen, innfasing av IFRS 9 og et behov for tilstrekkelig tallgrunnlag til å vurdere hvordan disse endringene vil slå ut i en bidragsmodell. I tillegg var det behov for å utarbeide en forpliktelsesmodell for å ha et grunnlag å vurdere bidragsmodellen mot.

I første trinn ble det foreslått en modell som var begrenset til å omfatte kun kjerneindikatorer som var oppgitt i retningslinjene til EBA. Utover dette var eneste nasjonale tilpasning hvordan risikoskalaen for de enkelte kjerneindikatorerne skulle utformes, samt en utvidelse av skalaen for samlet risikovekt. Trinn 1-modellen ble fastsatt av styret i Bankenes sikringsfond 25. januar 2019. Modellen ble lagt frem for Finanstilsynets godkjenning i brev av 20. februar 2019 (i henhold til Finansforetaksloven § 19-10 tredje ledd). Finanstilsynet godkjente trinn 1-modellen i brev 11. juni 2019. Det ble angitt at metoden kunne anvendes for innkallingen av bidrag i 2019 og 2020. Bankenes sikringsfond ble samtidig bedt om å legge frem en justert metode («trinn 2») for bidragsberegning innen 30. november 2020.

¹ LOV-2018-03-23-3 «Lov om Bankenes sikringsfond»

² LOV-2018-03-23-2 «Lov om endringer i finansforetaksloven mv. (innskuddsgaranti og krisehåndtering av banker)»

³ Directive 2014/49/EU of the European Parliament and of the Council of 16 April 2014 on deposit guarantee schemes

Bankenes sikringsfond sendte 24. juni 2020 anmodning til Finanstilsynet om trinn 1-modellen kunne benyttes for beregningen av bidrag også i 2021. Det ble videre søkt om at fristen for å legge frem vedtak om trinn 2-modellen ble utsatt til 30. november 2021. Finanstilsynet godkjente dette i brev av 17. august 2020. Det er på dette grunnlag planlagt å bruke den reviderte trinn 2-modellen til beregning av bidrag til innskuddsgarantifondet fra og med 2022.

Dette dokumentet redegjør for utformingen av bidragsmodellen («trinn 2»). Modellen har blitt utformet på bakgrunn av forslag til endringer i trinn 1-modellen, hvilke virkninger disse forslagene har for bidragsfordelingen mellom medlemsbankene og retningslinjene til EBA. Andre spørsmål tilknyttet regelverk for tilleggsbidrag og garantier, håndtering av spesialtilfeller, samt økonomiske og administrative konsekvenser er redegjort for i høringsnotatet for trinn 2. I vedlegg 1 er det definert hvilket datagrunnlag som blir benyttet for bidragsberegningen, hvilken periodeslutt de er hentet fra, samt henvisning til hvilke kilder dataene er hentet fra. Vedlegg 2 viser eksempler på bidragsberegninger etter trinn 2.

2. Modell for bidragsberegning

2.1. Overordnet beskrivelse av EBAs metode

EBAs metode for bidragsbetaling fremgår av «Retningslinjer om metoder for beregning av innskudd til innskuddsgarantiordninger» fra 22. september 2015⁴. Retningslinjene er prinsippbasert, og inneholder både obligatoriske krav og alternative krav til beregningsmetode. Metoden bygger på prinsippet om at årlige bidrag skal reflektere medlemmets andel av innskuddsgarantiordningens samlede garantiansvar⁵. Retningslinjene har som formål å harmonisere EU-landenes bidragsberegning og bidra til sterkere incentiver for medlemsbanker til å redusere uønsket risikotaking. EBAs retningslinjer åpner for nødvendige tilpasninger av bidragsmodellen for innskuddsgarantifondet for å ivareta nasjonale forhold.

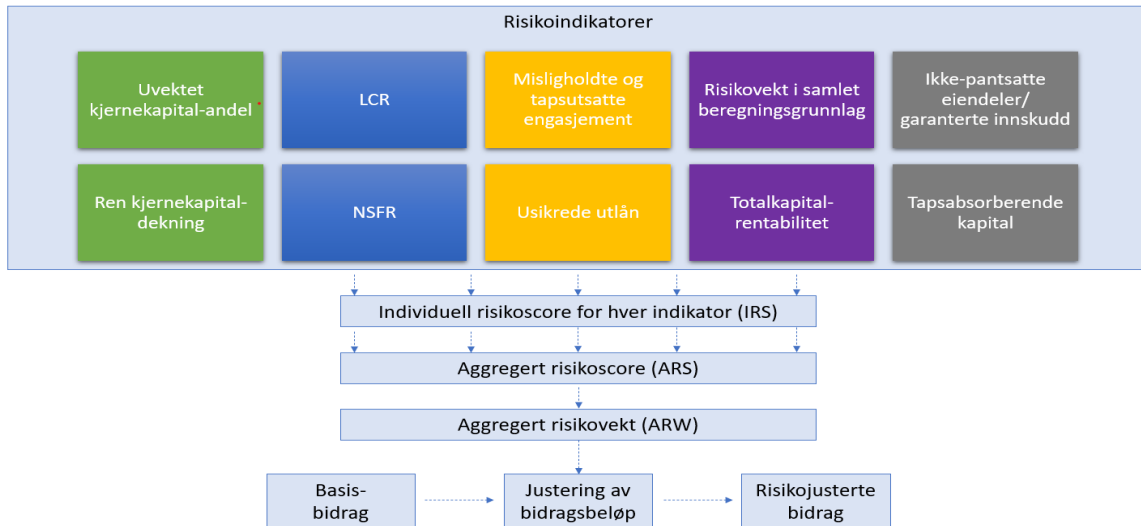
Utgangspunktet for beregningen av fondsbidrag er medlemsbankens andel av totale garanterte innskudd (basisbidrag). Modellen er videre basert på et sett med risikoindikatorer, det vil si utvalgte finansielle nøkkeltall. I retningslinjene er det angitt et kjerneindikatorsett med åtte indikatorer som skal utgjøre minst 75 prosent av risikovektingen. De resterende 25 prosent av risikovektingen kan i henhold til retningslinjene fordeles på disse kjerneindikatorer eller fordeles på alternative risikoindikatorer (tilleggsindikatorer). Denne fleksibiliteten gir hvert enkelt medlemsland muligheten til å tilpasse modellen for bedre å fange opp særskilte risikofaktorer innenfor den nasjonale finansnæringen.

De enkelte risikoindikatorer skal for hver medlemsbank tildeles en individuell risikoscore (IRS). I retningslinjene til EBA er det lagt opp til å velge mellom to metoder ved tildeling av risikoscore for indikatorer; «bucket» eller «sliding scale». Den individuelle risikoscoren (IRS) for hver av de valgte indikatorer og den relative vektingen av disse fastsetter medlemsbankens aggregerte risikoscore (ARS_i), som videre danner grunnlag for en aggregert risikovekt (ARW_i). Den aggregerte risikovekten brukes til å justere basisbidraget for å kunne beregne medlemsbankenes årlige risikojusterte bidrag.

⁴ EBA/GL/2015/10 «Guidelines on methods for calculating contributions to deposit guarantee schemes»

⁵ «Principle 1: calculation methods should, as far as possible, reflect an increased liability incurred by a DGS as a result of a member's participation»

En samlet risikovekt for en bank på for eksempel 50 prosent, betyr at banken skal betale halvparten av bidraget til en bank med risikovekt på 100 prosent (gitt lik størrelse på garanterte innskudd i de to bankene). Dette utgjør til sammen de obligatoriske kravene i EBAs retningslinjer. Figur 1 gir en overordnet beskrivelse av prosessen med å beregne årlige fondsbidrag.

Figur 1: Overordnet beskrivelse av bidragsmodellen, inklusive tilleggsindikatorerne for usikrede utlån og tapsabsorberende kapital

Den matematiske formelen for beregning av bidrag til innskuddsgarantifondet følger av punkt 35 i EBAs retningslinjer. Årlig bidrag til innskuddsgarantifondet for hver medlemsbank skal beregnes ved bruk av følgende formel:

$$C_i = CR * ARW_i * CD_i * \mu$$

hvor

- C_i = årlig bidrag for bank i
- CR = bidragssats
- ARW_i = aggregert risikovekt for bank i
- CD_i = garanterte innskudd for bank i
- μ = justeringskoeffisient

CR er den årlige satsen for bidrag, som etter finansforetaksloven § 19-10 første ledd er fastsatt til 0,8 promille av garanterte innskudd. En banks aggregerte risikovekt (ARW_i) beregnes ut fra bankens aggregerte risikoscore (ARS_i). Med garanterte innskudd CD_i menes innskudd som definert i finansforetaksloven § 19-4 første ledd⁶. Justeringskoeffisienten μ skal ha en verdi som gjør at summen av bidragene utgjør det totale fastsatte bidragsbeløpet for innkrevingsåret. Denne justeringen er nødvendig ettersom vektet sum av medlemsbankenes risikovekter som regel vil avvike fra 100 prosent.

⁶ Finansforetaksloven § 19-4 andre ledd omhandler tilfeller hvor Bankenes sikringsfond dekker bankinnskudd på over 2 millioner kroner. Dette gjelder dersom innskuddet er mottatt på konto i løpet av de tolv siste månedene og følger av en særlig livshendelse. Eksempler på slike særlige livshendelser er forsikringsutbetalinger eller salg av bolig. Garanterte innskudd definert i finansforetaksloven § 19-4 andre ledd er ikke inkludert i CD_i .

Eksempel: Beregning av årlige bidrag

Følgende eksempel viser beregning av bidrag dersom medlemsmassen kun bestod av tre banker:

Bank	Garanterte innskudd (CD)	ARW	CD*ARW
Bank 1	500 000 000	300 %	1 500 000 000
Bank 2	1 000 000 000	90,3 %	903 000 000
Bank 3	2 000 000 000	25 %	500 000 000
Sum	3 500 000 000		2 903 000 000

Deretter benyttes formelen for å finne årlige bidrag for hver av bankene (hvor det antas at CR er det ordinære bidraget på 0,8 promille av garanterte innskudd):

Bank	Garanterte innskudd (CD)	ARW	CR	μ	Risikojusterte bidrag = $CD * ARW * CR * \mu$
Bank 1	500 000 000	300 %	0,0008	1,205649	1 446 779
Bank 2	1 000 000 000	90,3 %	0,0008	1,205649	870 961
Bank 3	2 000 000 000	25 %	0,0008	1,205649	482 260
Sum	3 500 000 000				2 800 000

2.2. Valg av risikoindikatorer

Utgangspunktet for risikojusteringen i retningslinjene til EBA er risikoindikatorerne. Retningslinjene oppgir åtte obligatoriske kjerneindikatorer fordelt på fem ulike kategorier, jf. tabell 1. De fire første kategoriene er en indikasjon på misligholdssannsynligheten for den enkelte medlemsbank. Den siste kategorien er et mål på tapsgraden til innskuddsgarantifondet gitt at den enkelte medlemsbank kommer i mislighold. I retningslinjene er det angitt at kjerneindikatorerne skal utgjøre minst 75 prosent av risikovektingen. De resterende 25 prosent av risikovektingen kan i henhold til retningslinjene fordeles på disse kjerneindikatorerne eller fordeles på alternative risikoindikatorer.

Bankenes sikringsfond har i dialog med Finanstilsynet ved etableringen av trinn 1 gjort et prinsipielt valg om å følge retningslinjene fra EBA om vektingen av risikoindikatorer. Dette valget er videreført for trinn 2-modellen. Hver kjerneindikator har en minimumsvekt, og summen av disse tilsvarer 75 prosent. Det vil si at det kun gjenstår 25 prosentpoeng som kan omfordeles mellom kjerneindikatorerne og eventuelle tilleggsindikatorer. Vektingen av en tilleggsindikator eller en økning i vektingen av en kjerneindikator kan ikke overstige 15 prosent. På grunn av disse utfordringene må fastsettelsen av vektene baseres på en viss grad av skjønn.

Bankenes sikringsfond har valgt å inkludere to tilleggsindikatorer i trinn 2 som i større grad vil bidra til en bidragsfordeling som samsvarer med medlemmenes andel av samlet forpliktelse. Disse er:

- Usikrede utlån
- Tapsabsorberende kapital

Vekting av risikoindikatorer	EBA minimum	Trinn 1	Trinn 2
Kapitaldekning	18,0 %	24,0 %	18,0 %
<i>Uvektet egenkapitalandel</i>	9,0 %	12,0 %	9,0 %
<i>Ren kjernekapitaldekning</i>	9,0 %	12,0 %	9,0 %
Likviditet og funding	18,0 %	24,0 %	18,0 %
<i>LCR</i>	9,0 %	12,0 %	9,0 %
<i>NSFR</i>	9,0 %	12,0 %	9,0 %
Kreditrisiko	13,0 %	18,0 %	26,0 %
<i>Misligholdte og tapsutsatte engasjement</i>	13,0 %	18,0 %	13,0 %
<i>Usikrede utlån</i>			13,0 %
Forretningsmodell	13,0 %	17,0 %	13,0 %
<i>Risikovekt i samlet beregningsgrunnlag</i>	6,5 %	8,5 %	6,5 %
<i>Totalkapitalrentabilitet</i>	6,5 %	8,5 %	6,5 %
Potensielt tap for innskuddsgarantifondet	13,0 %	17,0 %	25,0 %
<i>Eiendeler som ikke er pantsatt / garanterte innskudd</i>	13,0 %	17,0 %	20,0 %
<i>Tapsabsorberende kapital</i>			5,0 %
Sum vekter	75 %	100 %	100 %

Tabell 1: Oversikt over kjerneindikatorer i EBAs retningslinjer og tilhørende vekter

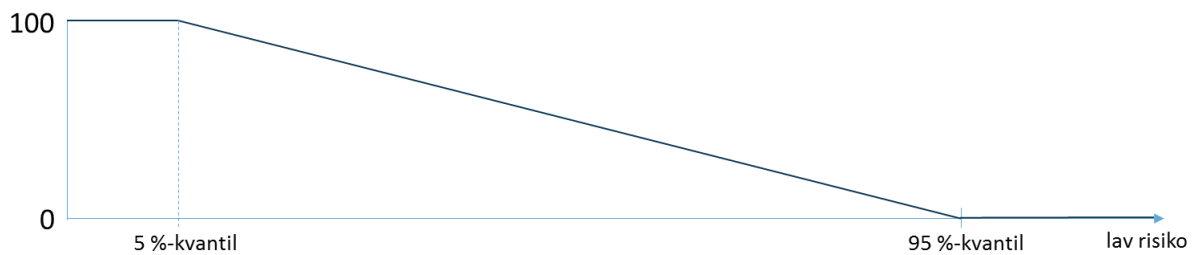
2.2.1. Hovedregel for beregning av individuell risikoscore

De enkelte risikoindikatorer skal for hver medlemsbank tildeles en risikoscore. Bankenes sikringsfond bruker sliding scale-metoden for beregning av individuell risikoscore (IRS). Ved sliding scale-metoden gis risikoscore lineært ut fra en øvre og en nedre grense for indikatorverdier. For hver risikoindikator blir medlemsbankene plassert langs en skala basert på hver banks indikatorverdi. Grensene for skalaen settes på henholdsvis 5 og 95 prosentkvantilen. På denne måten vil enkeltbanker med ekstremverdier ikke få for stor påvirkning på poenggivningen. Dersom lavere verdi på en indikator indikerer høyere risiko, vil de bankene som har en indikatorverdi blant de laveste 5 prosentene bli tildelt maksimal individuell risikoscore på 100. Banker som har en indikatorverdi blant de høyeste 5 prosentene bli tildelt en individuell risikoscore på 0. For bankene som ligger mellom 5 og 95 prosentkvantilen blir risikoscore tildelt ved lineær interpolering mellom disse to punktene.

Oppsummert benyttes følgende formel for beregning av individuell risikoscore for de indikatorer der høyere verdi indikerer lavere risiko (formel 1):

$$IRS_j = \begin{cases} 0 & \text{hvis } A_j > a_j \\ 100 & \text{hvis } A_j < b_j \\ \frac{a_j - A_j}{a_j - b_j} * 100 & \text{hvis } b_j \leq A_j \leq a_j \end{cases}$$

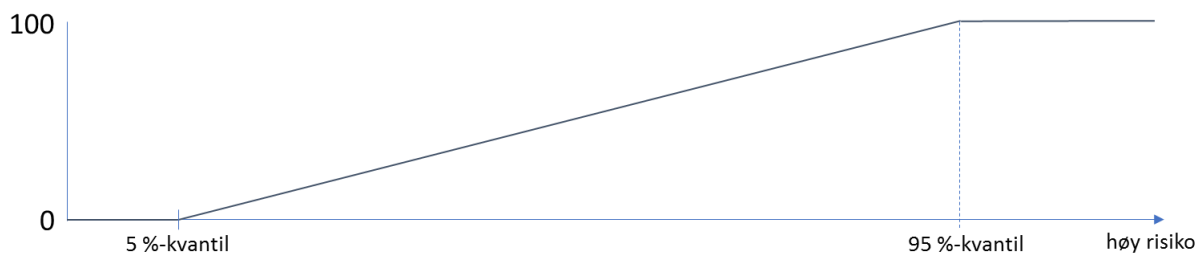
hvor A_j er indikatorverdien for indikator j , a_j er øverste grense (95 prosentkvantilen) og b_j er nederste grense (5 prosentkvantilen).

Figur 2: Hovedregel for poenggivning av risikoindikatorer

Dersom høyere verdi på risikoindikatoren i stedet indikerer høyere risiko, benyttes følgende formel (formel 2):

$$IRS_j = \begin{cases} 100 & \text{hvis } A_j > a_j \\ 0 & \text{hvis } A_j < b_j \\ \frac{A_j - b_j}{a_j - b_j} * 100 & \text{hvis } b_j \leq A_j \leq a_j \end{cases}$$

Figur 3: Invertert hovedregel for poenggivning av risikoindikatorer

Eksempel: Fastsetting av individuell risikoscore for én risikoindikator for ulike banker

Høyere egenkapitalandel indikerer lavere risiko. For uvektet egenkapitalandel er 5 prosentkvan tilen blant medlemsmassen 7,9 % (= b_j) basert på tallgrunnlag ved årsslutt 2019. 95 prosentkvan tilen tilsvarer 17,8 % (= a_j). Det vil si hvis uvektet egenkapitalandel er indikator j , så er:

$$\begin{aligned} a_j &= 17,8 \% \\ b_j &= 7,9 \% \end{aligned}$$

Bank 1: Lav egenkapital

Bank 1 har en uvektet egenkapitalandel på 7,5 %.

Fordi

$$7,5 \% < b_j$$

blir bank 1 tildelt en IRS på 100 for uvektet egenkapitalandel.

Bank 2: Middels egenkapital

Bank 2 har en uvektet egenkapitalandel på 12,5 %.

Fordi

$$b_j < 12,5 \% < a_j$$

skal IRS tildeles ved lineær interpolering.

Vi får da at

$$IRS_j = \frac{17,8 \% - 12,5 \%}{17,8 \% - 7,9 \%} * 100 = 53,5$$

Bank 2 blir altså tildelt en IRS på 53,5 for uvektet egenkapitalandel.

Bank 3: Høy egenkapital

Bank 3 har en uvektet egenkapitalandel på 18,0 %.

Fordi

$$18,0 \% > a_j$$

blir bank 3 tildelt en IRS på 0 for uvektet egenkapitalandel.

Effekt på aggregert risikoscore

Fordi uvektet egenkapitalandel har en risikovekt på 9 % vil denne indikatoren slå ut med følgende størrelse på aggregert risikoscore for eksempelbankene:

Bank 1:

$$IRS_j * IW_j = 100 * 9 \% = 9$$

Bank 2:

$$IRS_j * IW_j = 44,91 * 9 \% = 4,8$$

Bank 3:

$$IRS_j * IW_j = 0 * 9 \% = 0$$

I de følgende avsnittene redegjøres det for risikoindikatorerne som er inkludert i modellen, samt fremgangsmåte for fastsetting av individuell risikoscore for hver av disse indikatorerne. Unntak fra hovedregel brukes for risikoindikatorer der det er ønskelig å ivareta særskilte grenseverdier, for eksempel for regulatoriske krav. De fire unntakene gjelder LCR, NSFR, usikrede utlån og totalkapitalrentabilitet.

2.2.2. Uvektet kjernekapitalandel

Uvektet kjernekapitalandel er definert som et kapitalmål (telleren) dividert på et eksponeringsmål (nevneren). Kapitalmålet består av kjernekapital, og eksponeringsmålet omfatter samtlige balanseførte poster og ikke-balanseførte poster beregnet uten risikovekting. Sikkerheter skal som hovedregel ikke redusere engasjementsbeløpet, og motregning av utlån og innskudd er ikke tillatt.

For uvektet kjernekapitalandel benyttes hovedregelen vist i figur 2. Høyere verdi på indikatoren indikerer lavere risiko.

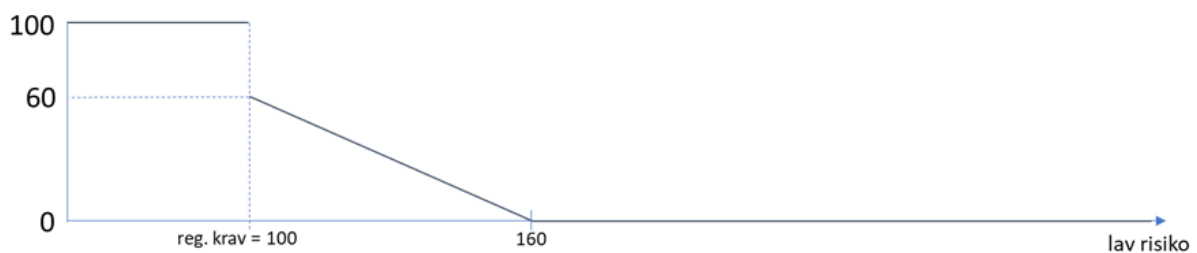
2.2.3. Ren kjernekapitaldekning

Ren kjernekapitaldekning er definert som ren kjernekapital (telleren) over risikovektet beregningsgrunnlag (nevneren). Ren kjernekapital består av innskutt og opptjent egenkapital. Beregningsgrunnlaget er et risikovektet mål på bankenes eksponering mot kredittrisiko, motpartsrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko.

For ren kjernekapitaldekning benyttes hovedregelen vist i figur 2. Høyere verdi på indikatoren indikerer lavere risiko.

2.2.4. Liquidity Coverage Ratio

Liquidity Coverage Ratio (LCR) måler størrelsen på bankenes likvide eiendeler i forhold til netto likviditetsutgang 30 dager frem i tid gitt en stressituasjon. LCR rapporteres månedlig til Finanstilsynet. Det er det laveste nivået relativt til regulatorisk krav gjennom året som benyttes som utgangspunkt for beregningen. Som mål for likviditetsrisikoen til medlemsbanken vil det være det laveste nivået relativt til regulatorisk krav som er relevant, og ikke gjennomsnittlig LCR eller nivået ved årsslutt.

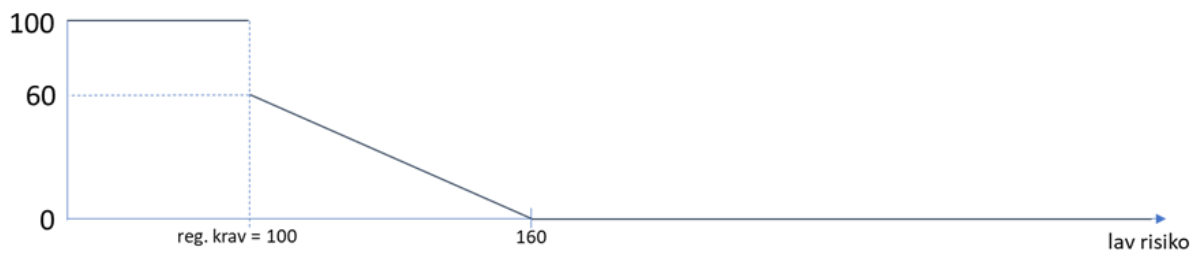

Figur 4: Regel for poenggivning av LCR

Ved poenggivningen av LCR vil et brudd på regulatoriske krav gi høyeste risikoscore 100, jf. figur 4. Medlemsbanker som ligger rett over minstekravet vil få en risikoscore på 60, og først ved LCR på 160 vil bankene få risikoscore 0 (målt mot regulatorisk minstekrav for LCR på 100 fra og med 31.12.2017).

2.2.5. Net Stable Funding Ratio

Net Stable Funding Ratio (NSFR) er definert som tilgjengelig stabil finansiering relativt til nødvendig stabil finansiering. NSFR skal gjenspeile hele bankens balanse. I tillegg inngår enkelte ubenyttede kommitterte kredittfasiliteter. NSFR innrapporteres hvert kvartal. I poenggivningen vil medlemsbankens laveste nivå på NSFR gjennom året bli benyttet. For å kunne måle graden av stabil finansiering for medlemsbankene, vil minstenivået gjennom året være en mer relevant indikator enn nivået ved årsslutt.

Figur 5: Regel for poenggivning av NSFR

Ved poenggivningen av NSFR vil et brudd på regulatoriske krav gi høyeste risikoscore 100, jf. figur 5. Medlemsbanker som ligger rett over minstekravet vil få en risikoscore på 60, og først ved NSFR på 160 vil bankene få risikoscore 0 (ved regulatorisk minstekrav til NSFR på 100 prosent når dette innføres).

I Norge har dette kravet enda ikke tredd i kraft. I bidragsberegningen medfører dette at alle foretakene scorer likt, og at indikatoren i praksis ikke har noen betydning. Når det regulatoriske kravet til NSFR er innført i Norge, vil den tas i bruk i bidragsberegningen.

2.2.6. Misligholdte og tapsutsatte engasjement

Risikoindikatoren fremkommer ved å dele summen av totale misligholdte og tapsutsatte engasjement på sum utlån før nedskrivninger. Et engasjement defineres som misligholdt dersom et krav er forfalt med mer enn 90 dager og beløpet ikke er uvesentlig. Tapsutsatte engasjement er engasjement som ikke er rapportert som misligholdt, men hvor det er foretatt individuell nedskrivning på grunn av kundens økonomiske situasjon. I dagens rapportering til Bankenes sikringsfond defineres tapsutsatte engasjement som engasjement med nedskrivning i trinn 3, som ikke er misligholdt over 90 dager.

For misligholdte og tapsutsatte engasjement benyttes den inverse hovedregelen vist i figur 3. Høyere verdi på indikatoren indikerer høyere risiko.

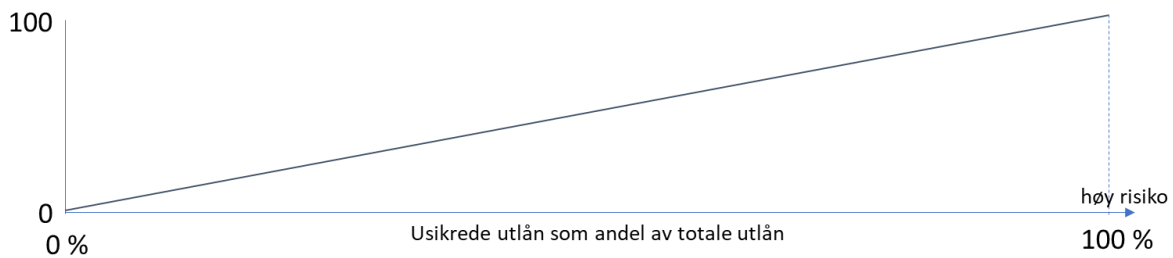
2.2.7. Usikrede utlån

Bankenes utlån uten sikkerhet medfører høyere risiko enn tilsvarende lån med pant. Andelen lån som gis uten sikkerhet kan påvirke både bankens forventede tap med tilhørende økt risiko for insolvens, og innskuddsgarantiordningens forventede tap i forbindelse med en utbetaling av garanterte innskudd i banken. Usikrede utlån vil som regel ha tilhørende høy rente og gi god inntjening i gode tider. I nedgangstider vil slike lån imidlertid kunne medføre høyere tap enn utlån med god sikkerhet. Bankenes sikringsfond anser det som mer hensiktsmessig å måle denne risikoen direkte ved å se på bankens eksponering, heller enn gjennom indikatoren for total kapitalrentabilitet.

Indikatoren måles basert på ORBOF-tall, der totale utlån (nevneren i brøken) tilsvarer ORBOF post R10 3.51 Brutto utlån balanseført verdi. Usikrede utlån tilsvarer post R10 3.51 med pantkode 80 (uten sikkerhet). Fordi tallgrunnlaget i stor grad allerede er tilgjengelig gjennom rapporteringen til Finanstilsynet, vil indikatoren i liten grad øke bankenes rapporteringsbyrde. Indikatoren inkluderer både usikrede utlån til personmarkedet og bedriftsmarkedet siden kredittrisikoen for usikrede utlån for begge segmentene er relativt høy sammenlignet med ordinære utlån. Indikatoren tar ikke høyde for eventuelle utlån med negativ pant eller eventuell kausjon. Bakgrunnen for at Bankenes sikringsfond ikke hensyntar dette er at det vil øke rapporteringsbyrden for alle medlemsbankene.

Om lag 75 prosent av bankene har pr. årsslutt 2019 under 1 prosent usikrede utlån på balansen, mens et fåtall har en svært høy andel usikrede utlån. På grunn av denne skjevfordelingen vil hovedregelen med scoring basert på kvantiler kunne gi ustabile resultater fra år til år. Indikatoren er i stedet implementert med en lineær sliding scale-funksjon som vist i Figur 6. Banker uten usikrede utlån får 0 i risikoscore, mens banker med utelukkende usikrede utlån får 100 i risikoscore. For andel usikrede lån mellom 0 prosent og 100 prosent vil risikoscore tildeles lineært fra 0 til 100.

$$IRS_{usikrede\ lån} = 100 * usikrede\ lån\ i\ \%\ av\ brutto\ utlån$$

Figur 6: Foreslått regel for poenggivning av indikator for usikrede utlån.

2.2.8. Risikovekt i samlet beregningsgrunnlag

Nøkkeltallet defineres som risikovektede eiendeler delt på totale eiendeler og er et mål på bankens samlede eksponering mot kredittrisiko, motpartsrisiko, operasjonell risiko og markedsrisiko.

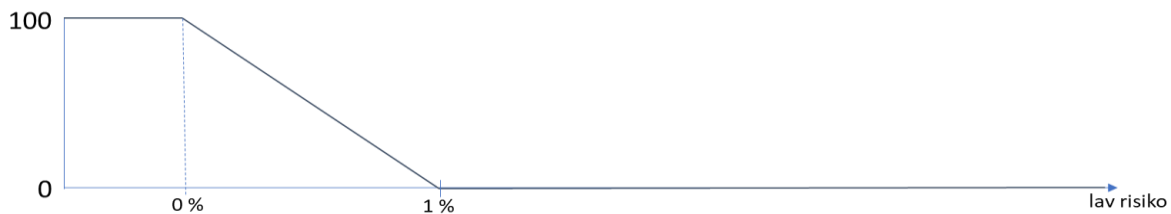
For risikovekt i samlet beregningsgrunnlag benyttes den inverse hovedregelen vist i figur 3. Høyere verdi på indikatoren indikerer høyere risiko.

2.2.9. Totalkapitalrentabilitet

Nøkkeltallet er et mål på bankens lønnsomhet og beregnes som årsresultat over totalkapitalen. En negativ eller svært lav totalkapitalrentabilitet gir høy risikoscore, fordi dette er en indikasjon på svak drift eller vanskelige markedsforhold hos banken. En svært høy totalkapitalrentabilitet gir også en høyere risikoscore i henhold til retningslinjene til EBA, fordi dette er en indikasjon på at banken har en forretningsmodell som er mer risikabel.

Ved poenggivningen av totalkapitalrentabilitet i trinn 1-modellen ble regelen en U-formet funksjon der banker med både veldig lav og veldig høy inntjening fikk en høy risikoscore. Rasjonele for den tosidige utformingen av indikatoren var at den fanget opp både banker med svak inntjening og banker med såkalt «superprofitt». Sistnevnte består i all hovedsak av forbrukslånsbanker som blir oppfattet til å ha en forhøyet risiko sammenliknet med banker med en mer normal inntjening.

Denne indikatoren er nå endret slik at kun banker med veldig lav inntjening blir tildelt en høyere score på denne indikatoren. Ved å gjøre denne modifikasjonen unngås noen uheldige konsekvenser, for eksempel ved at banker med forbigående høy inntjening kan score høyt på denne indikatoren uten at inntjeningen i realiteten reflekterte forhøyet risiko.

Figur 7: Regel for poenggivning på indikator for total kapitalrentabilitet

Med innføringen av tilleggsindikatoren for usikrede utlån, og til en viss grad også tapsabsorberende kapital, vil modellen hensynta den risikoen forbrukslånsbankene påfører innskuddsgarantifondet ved å gi høyere risikoscore (IRS) for disse to indikatorene fremfor gjennom total kapitalrentabiliteten. Det er derfor hensiktsmessig å fjerne scoringen på høyresiden av indikatoren, slik at kun banker med svært svak eller negativ inntjening gis en høyere risikoscore for denne indikatoren.

2.2.10. Eiendeler som ikke er pantsatt / garanterte innskudd

Indikatoren defineres som totale eiendeler med fradrag for eiendeler som er pantsatt delt på garanterte innskudd. En høy verdi på indikatoren tilsier potensielt lavere tap for Bankenes sikringsfond, ettersom banken i mindre grad er finansiert av garanterte innskudd. Indikatoren sier også noe om forskjeller i størrelsen på transjene i kreditorhierarkiet. Nøkkeltallet er en indikator på fondets mulighet for dividende dersom medlemsbanken blir satt under offentlig administrasjon.

For eiendeler som ikke er pantsatt benyttes hovedregelen som vist i figur 2. Høyere verdi på indikatoren indikerer lavere risiko.

2.2.11. Tapsabsorberende kapital

Banker som finansierer seg først og fremst med innskudd kan påføre innskuddsgarantiordningen større risiko og tap enn tilsvarende banker med alternativ finansiering. Garanterte innskudd har prioritet foran alminnelig usikret gjeld uten særskilt prioritet, og det samme gjelder gjeld til innskuddsgarantiordningen, jf. finansforetaksloven § 20-32 (1). Alternative finansieringskilder reduserer innskuddsgarantiordningens risiko for tap.

Indikatoren beregnes som summen av bankens egenkapital, ansvarlig lånekapital, fondsobligasjonskapital og annen gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer, som andel av bankens forvaltningskapital fratrukket kontanter og fordringer på sentralbanker. Alternative finansieringskilder reduserer innskuddsgarantiordningens risiko for tap.

I en reell utbetalingssituasjon kan det være andre av bankens forpliktelser som har høyere prioritet enn garanterte innskudd. Det er ikke alltid klart på forhånd hvilken prioritet en gitt fordring har, og det vil være krevende å rapportere på alle typer fordringer som har lavere prioritet enn garanterte innskudd. Det kan også være andre forpliktelser som har lavere prioritet enn garanterte innskudd. Det vil imidlertid være krevende for bankene å kartlegge og rapportere prioritetene til alle bankens fordringer. Det legges derfor opp til at de viktigste balansepostene fra bankenes regnskap legges til grunn som skissert her. For tapsabsorberende kapital benyttes hovedregelen som vist i figur 2. Høyere verdi på indikatoren indikerer lavere risiko.

2.3. Fastsetting av aggregert risikoscore

Fordelingen av de årlige bidragene til innskuddsgarantifondet skal ta utgangspunkt i den enkelte medlemsbanks andel av samlede garanterte innskudd, samt en risikjustering basert på risikoindikatorene. På bakgrunn av bankens individuelle risikoscore for hver av risikoindikatorene og den relative vektningen av disse, beregnes det derfor en aggregert risikoscore for hver av medlemsbankene (ARS_i).

Beregningen av aggregert risikoscore for foretak i vil være gitt ved følgende formel, hvor IRS_j er bankens risikoscore på indikator j , IW_j er vekten til indikator j og m er antall risikoindikatorer:

$$ARS_i = \sum_{j=1}^m IW_j * IRS_j$$

og hvor summen av indikatorvektene skal utgjøre 100 prosent:

$$\sum_{j=1}^m IW_j = 100 \%$$

Eksempel: Beregning av aggregert risikoscore

Følgende tabell viser beregning av ARS for tre eksempelbanker. ARS fremkommer for hver bank som summen av tallene i kolonne IRS*IW:

Risikoindikator	Vekt (IW)	Bank 1		Bank 2		Bank 3	
		IRS	IRS*IW	IRS	IRS*IW	IRS	IRS*IW
Uvektet egenkapitalandel	9 %	100	9,0	45	4,1	0	0,0
Ren kjernekapitaldekning	9 %	84	7,6	52	4,7	23	2,1
LCR	9 %	100	9,0	42	3,8	28	2,5
NSFR	9 %	0	0,0	0	0	0	0,0
Misligholdte og tapsutsatte engasjement	13 %	78	10,1	56	7,3	36	4,7
Usikrede lån	13 %	100	13,0	35	4,6	0	0
Risikovekt i samlet beregningsgrunnlag	6,5 %	68	4,4	51	3,3	17	1,1
Totalkapitalrentabilitet	6,5 %	100	6,5	62	4,0	44	2,9
Eiendeler som ikke er pantsatt / garanterte innskudd	20 %	81	16,2	71	14,2	37	7,4
Tapsabsorberende kapital	5 %	100	5	50	2,5	0	0
	100 %	ARS	80,8	ARS	48,4	ARS	20,6

2.4. Fastsetting av aggregert risikovekt

Det er de aggregerte risikovektene (ARW) som avgjør det risikojusterte bidraget fra bankene. En banks risikovekt baseres av den aggregerte risikoscoren (ARS), som igjen er en sammenvekting av bankenes individuelle risikoscore på hver av indikatorene. EBAs retningslinjer angir at en lineær eller eksponentiell formel kan benyttes for å beregne det enkelte medlems aggregerte risikovekt ut fra bankens aggregerte risikoscore.

For å justere grunnbeløpet som skal betales i bidrag benyttes en aggregert risikovekt (ARW_i), som blir fastsatt basert på medlemsbankens aggregerte risikoscore. Bankenes sikringsfond har fastsatt skala for aggregert risikovekt fra 25 prosent til 300 prosent.

Medlemsbanker med en aggregert risikoscore på 25 eller mindre får tildelt en risikovekt på 25 prosent. Tilsvarende vil banker med en aggregert risikoscore på 75 eller større få en risikovekt på 300 prosent, jf. figur 8. For aggregert risikoscore mellom 25 og 75 vil den aggregerte risikovekten beregnes ut fra en eksponentiell funksjonsform.

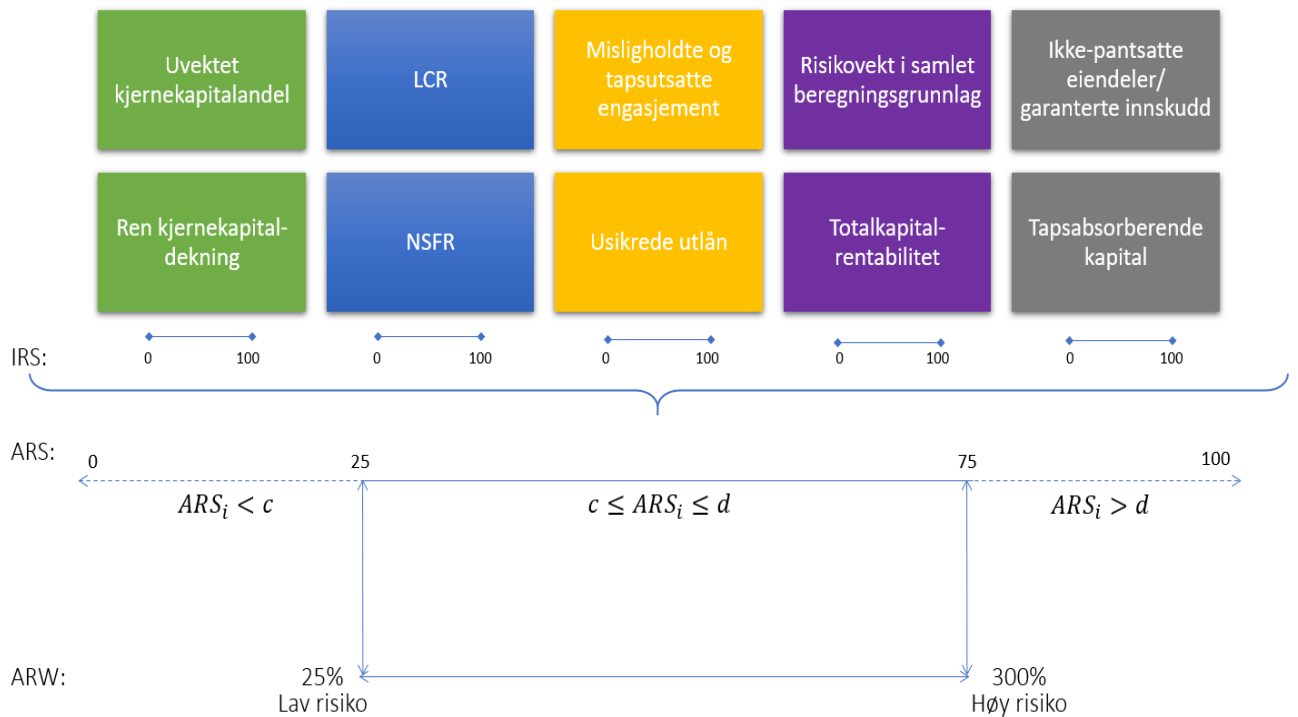
Eksponentiell funksjonsform kombinert med en utvidelse av nedre risikovekt fra 50 til 25 prosent innebærer at banker i den mest risikable delen av skalaen får betydelig økning i sine bidrag. De øvrige bankene på den nedre og midtre del av skalaen vil ha bidrag omtrent på dagens nivå. Disse justeringene er gjort med intensjon at mer risikable banker som påfører Bankenes sikringsfond en høyere risiko skal betale mer i bidrag.

Bankenes sikringsfond vil benytte følgende formel for fastsetting av aggregert risikovekt i trinn 2-modellen:

$$ARW_i = \begin{cases} \beta & \text{hvis } ARS_i < c \\ \alpha & \text{hvis } ARS_i > d \\ \beta + (\alpha - \beta) * (1 - \text{Log}_{10} \left(10 - 9 * \frac{ARS_i - c}{d - c} \right)) & \text{hvis } c \leq ARS_i \leq d \end{cases}$$

Hvor parameterverdiene er som følger:

Parameter	Verdi	Forklaring
β	25 %	Nedre skalagrense for aggregert risikovekt
α	300 %	Øvre skalagrense for aggregert risikovekt
c	25	Nedre grense for aggregert risikoscore
d	75	Øvre grense for aggregert risikoscore

Figur 8: Regel for fastsetting av aggregert risikovekt basert på aggregert risikoscore

Eksempel: Beregning av aggregert risikovekt

Bank 1: ARS = 76,2

$ARS_i > d$. ARW blir da:

$$ARW_1 = \alpha = 300 \%$$

Bank 2: ARS = 48,4

$c \leq ARS_i \leq d$. ARW blir da:

$$ARW_2 = 25 + (300 - 25) * \left(1 - \text{Log}_{10} \left(10 - 9 * \frac{48,4 - 25}{75 - 25} \right) \right) = 90,3 \%$$

Bank 3: ARS = 24,1

$ARS_i < c$. ARW blir da:

$$ARW_3 = \beta = 25 \%$$

2.5. Justeringsfaktor μ

Som omtalt i kapittel 2.2 beregnes hver banks bidrag ved følgende formel:

$$C_i = CR * ARW_i * CD_i * \mu$$

Justeringsfaktoren μ sørger for at totale bidrag som innkreves tilsvarer måltallet for totale bidrag, som i henhold til finansforetaksloven § 19-10 første ledd skal tilsvare 0,8 promille av samlede garanterte innskudd. Denne justeringen vil være nødvendig ettersom vektet sum av medlemsbankenes risikovekter som regel vil avvike fra 100 prosent. I høringsnotatet som ble sendt ut i 2018, ble det angitt at μ tilfredsstiller følgende formel:

$$\mu = \frac{\sum_{i=1}^n CD_i}{\sum_{i=1}^n ARW_i * CD_i}$$

Som regel vil denne forutsetningen være oppfylt. I noen tilfeller vil det imidlertid være behov for å gjøre manuelle eller skjønnsmessige justeringer av visse bankers bidrag. Dette vil for eksempel være tilfeller der banker har fusjonert eller hatt andre virksomhetsendringer, og der ikke alt tallgrunnlag er tilgjengelig eller at tilgjengelig tallgrunnlag vil gi et åpenbart urimelig resultat. Dersom en banks bidrag avviker fra formelen angitt ovenfor, vil heller ikke formelen for μ stemme. Derfor er μ i stedet definert i henhold til følgende formel:

$$\mu = \frac{\text{sum bidrag som skal innkreves i modellen}}{\text{sum modellberegnete bidrag}}$$

Denne definisjonen reflekterer også bedre at det ikke bare er en banks risikovekt (ARW) som bestemmer bidraget, men også hvordan bankmassen som helhet fordeler seg på risikokalaen. Denne presiseringen er i tråd med EBAs beskrivelse av parameteren: "The coefficient should adjust the amount of total contributions (C) so as to reach the annual target level where otherwise the total contributions would be too high or too low".

2.6. Fremgangsmåte for beregning av risikjusterte bidrag til innskuddsgarantifondet

Det enkelte medlemsforetaks årlige bidrag til innskuddsgarantifondet skal beregnes ved følgende 6 steg:

Steg 1:

Den totale andel av garanterte innskudd som skal innbetales i årlig bidrag fastsettes i samsvar med finansforetaksloven § 19-10 første og annet ledd.

Steg 2:

For hvert medlemsforetak skal det for hver indikator tilordnes en risikoscore etter følgende metode:

Risikoindikator	Regel for tilordning av individuell risikoscore (IRS)	b_j	a_j
Uvektet egenkapitalandel	Formel 1	5 %-kvantil	95 %-kvantil
Ren kjernekapitaldekning	Formel 1	5 %-kvantil	95 %-kvantil
LCR	Hvis indikatorverdien er lavere enn regulatoriske krav er IRS lik 100. Hvis indikatorverdien er høyere enn regulatoriske krav skal formel 3 benyttes.	Reg. krav	Reg. krav + 60
NSFR	Hvis indikatorverdien er lavere enn regulatoriske krav er IRS lik 100. Hvis indikatorverdien er høyere enn regulatoriske krav skal formel 3 benyttes.	Reg. krav	Reg. krav + 60
Misligholdte og tapsutsatte engasjement	Formel 2	5 %-kvantil	95 %-kvantil
Usikrede utlån	Hvis indikatorverdien er 0 % er IRS lik 0 Hvis indikatorverdien er mellom 0 % og 100 % skal formel 2 benyttes Hvis indikatorverdien er 100 % er IRS lik 100	0 %	100 %
Risikovekt i samlet beregningsgrunnlag	Formel 2	5 %-kvantil	95 %-kvantil
Totalkapitalrentabilitet	Hvis indikatorverdien er 0 prosent er IRS lik 100. Hvis indikatorverdien er mellom 0 prosent og 1 prosent skal formel 1 benyttes. Hvis indikatorverdien er større enn 1 prosent er IRS lik 0.	0 %	1 % hvis formel 1
Eiendeler som ikke er pantsatt / garanterte innskudd	Formel 1	5 %-kvantil	95 %-kvantil
Tapsabsorberende kapital	Formel 1	5 %-kvantil	95 %-kvantil

Der tabellen henviser til formel 1 skal følgende formel benyttes:

$$IRS_j = \begin{cases} 0 & \text{hvis } A_j > a_j \\ 100 & \text{hvis } A_j < b_j \\ \frac{a_j - A_j}{a_j - b_j} * 100 & \text{hvis } b_j \leq A_j \leq a_j \end{cases}$$

Der tabellen henviser til formel 2 skal følgende formel benyttes:

$$IRS_j = \begin{cases} 100 & \text{hvis } A_j > a_j \\ 0 & \text{hvis } A_j < b_j \\ \frac{A_j - b_j}{a_j - b_j} * 100 & \text{hvis } b_j \leq A_j \leq a_j \end{cases}$$

Der tabellen henviser til formel 3 skal følgende formel benyttes:

$$IRS_j = \begin{cases} 0 & \text{hvis } A_j > a_j \\ \frac{a_j - A_j}{a_j - b_j} * 60 & \text{hvis } b_j \leq A_j \leq a_j \end{cases}$$

Der det benyttes kvantiler, skal kvantilen beregnes ved å benytte verdiene for den aktuelle indikatoren fra alle medlemsforetak som inngår i bidragsberegningen.

Steg 3:

For hvert medlemsforetak tilordnes en aggregert risikoscore beregnet ved følgende formel:

$$ARS_i = \sum_{j=1}^m IRS_j * W_j$$

Hvor W_j er vektor satt til følgende verdi for hver indikator:

Risikoindikator	Vekter
Uvektet egenkapitalandel	9 %
Ren kjernekapitaldekning	9 %
LCR	9 %
NSFR	9 %
Misligholdte og tapsutsatte engasjement	13 %
Usikrede utlån	13 %
Risikovekt i samlet beregningsgrunnlag	6,5 %
Totalkapitalrentabilitet	6,5 %
Eiendeler som ikke er pantsatt / garanterte innskudd	20 %
Tapsabsorberende kapital	5 %

Steg 4:

For hvert medlemsforetak tilordnes det en aggregert risikovekt ved følgende formel:

$$ARW_i = \begin{cases} \beta & \text{hvis } ARS_i < c \\ \alpha & \text{hvis } ARS_i > d \\ \beta + (\alpha - \beta) * (1 - \text{Log}_{10} \left(10 - 9 * \frac{ARS_i - c}{d - c} \right)) & \text{hvis } c \leq ARS_i \leq d \end{cases}$$

Hvor parameterverdiene er følgende:

Parameter	Verdi	Forklaring
β	25 %	Nedre skalagrense for aggregert risikovekt
α	300 %	Øvre skalagrense for aggregert risikovekt
c	25	Nedre grense for aggregert risikoscore
d	75	Øvre grense for aggregert risikoscore

Steg 5:

Justeringskoeffisient beregnes ved følgende formel:

$$\mu = \frac{\sum_{i=1}^n CD_i}{\sum_{i=1}^n ARW_i * CD_i}$$

Steg 6:

Det risikojusterte årlige bidraget til innskuddsgarantifondet for hvert medlem fremkommer ved følgende formel:

$$Risikojustert\ bidrag_i = CR * ARW_i * CD_i * \mu$$

Tegnforklaringer:

Symbol	Forklaring
n	Antall medlemsforetak som inngår i bidragsberegningen
m	Antall risikoindikatorer som inngår i bidragsmodellen
IRS_j	Individuell risikoscore for risikoindikator <i>j</i>
A_j	Verdi på risikoindikator <i>j</i>
b_j	Parameterverdi for risikoindikator <i>j</i> (fra tabell under steg 2)
a_j	Parameterverdi fra risikoindikator <i>j</i> (fra tabell under steg 2)
W_j	Indikatorvekt for indikator <i>j</i> (fra tabell under steg 3)
ARS_i	Aggregert risikoscore for medlemsforetak <i>i</i>
ARW_i	Aggregert risikovekt for medlemsforetak <i>i</i>
β	Nedre skalagrense for aggregert risikovekt
α	Øvre skalagrense for aggregert risikovekt
c	Nedre grense for aggregert risikoscore
d	Øvre grense for aggregert risikoscore
μ	Justeringskoeffisient
CD_i	Totale garanterte innskudd hos medlemsforetak <i>i</i>
CR	Andel av totale garanterte innskudd som skal tilføres innskuddsgarantifondet etter finansforetaksloven § 19-10 første og annet ledd

2.7. Bidragsberegning for medlemmer med manglende datagrunnlag

I henhold til finansforetaksloven § 19-10 (5) skal nye medlemmer i innskuddsgarantiordningen betale et risikojustert bidrag med fradrag for den delen av året banken ikke har vært medlem. Som resultat av at tallgrunnlaget for beregning av bidrag i ett år er opptil tre år tilbake i tid, vil dette ha betydning for når nye medlemmer uten tidligere virksomhet betaler bidrag til innskuddsgarantifondet. Dette kan gi en skjevhet mellom garantiansvaret banken påfører innskuddsgarantifondet og det bidraget den betaler. Spesielt i tilfeller hvor banken har garanterte innskudd fra og med oppstartsåret, kombinert med en høy risikoprofil. I trinn 2-modellen er det fastsatt en forenklet metode for å beregne bidrag for medlemmer med manglende datagrunnlag. Hovedregelen er at bidraget skal utgjøre 0,8 promille av garanterte innskudd pr. årsslutt. Denne metoden vil anvendes inntil det kommer eventuelle endringer i finansforetaksforskriften eller ved senere revidering av trinn 2-modellen.

Vedlegg

Vedlegg 1: Datagrunnlag for bidragsberegning

I tabellene i vedlegg 1 er det oppgitt hvilke datapunkter som inngår i en bidragsberegning, hvilken periodeslutt de er hentet fra, samt henvisning til hvilke kilder det hentes data fra. I tabellen nedenfor gis en oversikt over garanterte innskudd og de ti risikoindikatorene, med henvisning til hvilke feltnumre som er aktuelle for hver av dem.

Risikoindikator og garanterte innskudd	Henvisning til feltnr. (kilde)	Vekting i trinn 2
Garanterte innskudd		
<i>Garanterte innskudd</i>	1A01-1A04	
Kapitaldekning		18,00 %
<i>Uvektet egenkapitalandel</i>	1E01	9,00 %
<i>Ren kjernekapitaldekning</i>	1E02	9,00 %
Likviditet og funding		18,00 %
<i>LCR</i>	1B01 - 1B12	9,00 %
<i>NSFR</i>	1C01 - 1C04	9,00 %
Kredittrisiko		26,00 %
<i>Misligholdte og tapsutsatte engasjement</i>	1E03 - 1E04	13,00 %
<i>Usikrede utlån</i>	1E12 - 1E13	13,00 %
Forretningsmodell		13,00 %
<i>Risikovekt i samlet beregningsgrunnlag</i>	1E05, 1D11	6,50 %
<i>Totalkapitalrentabilitet</i>	1D01 - 1D11	6,50 %
Potensielt tap for innskuddsgarantifondet		25,00 %
<i>Ikke-pantsatte eiendeler / garanterte innskudd</i>	1E06, 1A02	20,00 %
<i>Tapsabsorberende kapital</i>	1E07 - 1E11	5,00 %
Sum vekter		100 %

Tabellene nedenfor må sees i sammenheng med den ovenstående. Linken mellom indikator og hvilke datapunkter som inngår i denne, er feltnumrene. Eksempelvis er feltnumrene for indikatoren totalkapitalrentabilitet oppgitt ovenfor til 1D01 – 1D11. Tabellen under oppgir hvilket datagrunnlag som er aktuelt for bidragsberegning for år T.

Datagrunnlag for bidragsberegning til innskuddsgarantifondet, for år T

Felt nr.	Garanterte innskudd	Tidspunkt	Kilde	Nåværende rapportering	Format
1A01	Garanterte innskudd	30.09.T-2	ORBOF og rapportering til Bankenes sikringsfond (BS)	Beregnet størrelse fra post 65 i R12. 65.0.01.6.00.01 + (65.0.80.6.00.02*2000')	1000 kr
1A02	Garanterte innskudd	31.12.T-2			1000 kr
1A03	Garanterte innskudd	31.03.T-1			1000 kr
1A04	Garanterte innskudd	30.06.T-1			1000 kr

Felt nr.	LCR	Tidspunkt	Kilde	Nåværende rapportering	Format
1B01 - 1B12	LCR	Månedlig nivå på LCR for år T-2 (12 datapunkter)	CRD IV LCR	LCR-indikatoren C 76.00 (010,030) (Totalnivå)	%

Felt nr.	NSFR	Tidspunkt	Kilde	Nåværende rapportering	Format
1C01 - 1C04	NSFR	Kvartalsvis nivå på NSFR for år T-2 (4 datapunkter)	CRD IV NSFR	NSFR-indikatoren beregnet ut ifra C 60.00 og C 61.00 (Totalnivå)	%

Felt nr.	Totalkapitalrentabilitet	Tidspunkt	Kilde	Nåværende rapportering	Format
1D01	Resultat for regnskapsåret	31.12.T-3	Rapportering til BS	Resultatregnskapet sumpost VII "Resultat for regnskapsåret"	1000 kr
1D02	Resultat for regnskapsåret	31.12.T-2		Resultatregnskapet sumpost VII "Resultat for regnskapsåret"	1000 kr
1D03	Forvaltningskapital	31.12.T-4		Balansen sumpost I "Sum eiendeler"	1000 kr
1D04 - 1D07	Forvaltningskapital	Kvartalsvis nivå på forvaltningskapital for år T-3 (4 datapunkter)		Balansen sumpost I "Sum eiendeler"	1000 kr
1D08 - 1D11	Forvaltningskapital	Kvartalsvis nivå på forvaltningskapital for år T-2 (4 datapunkter)		Balansen sumpost I "Sum eiendeler"	1000 kr

Felt nr.	Andre risikoinndikatorer	Tidspunkt	Kilde	Nåværende rapportering	Format
1E01	Uvektet egenkapitalandel	31.12.T-2	CRD IV Kapitaldekning	C 47.00 (010,340)	%
1E02	Ren kjernekapitaldekning	31.12.T-2	CRD IV Kapitaldekning	C 03.00 (010,010)	%
1E03	Brutto misligholdte og tapsutsatte engasjement	31.12.T-2	Rapportering til BS	Sum av Tilleggsopplysninger post 3.1.1 "Brutto misligholdte engasjement" og post 3.2.1 "Brutto tapsutsatte ikke misligholdte engasjement"	1000 kr
1E04	Sum utlån før nedskrivninger	31.12.T-2	Rapportering til BS	Balansen post 4.1-4.6 "Sum utlån før nedskrivninger"	1000 kr
1E05	Samlet beregningsgrunnlag	31.12.T-2	Rapportering til BS	Tilleggsopplysninger post 2.2.4 "Samlet beregningsgrunnlag"	1000 kr
1E06	Ikke sikkerhetsstilte eiendeler	31.12.T-2	CRD IV Sikkerhetsstilte eiendeler	F 32.01 (060,010)	1000 kr
1E07	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	31.12.T-2	Rapportering til BS	Balansen post 16 "Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer"	1000 kr
1E08	Sum ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonskapital	31.12.T-2	Rapportering til BS	Balansen sumpost 20 og 21 "Sum ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonskapital "	1000 kr
1E09	Sum egenkapital	31.12.T-2	Rapportering til BS	Balansen sumpost III "Sum egenkapital"	1000 kr
1E10	Sum gjeld og egenkapital	31.12.T-2	Rapportering til BS	Balansen sumpost IV "Sum gjeld og egenkapital"	1000 kr
1E11	Kontanter og fordringer på sentralbanker	31.12.T-2	Rapportering til BS	Balansen post 1 «Kontanter og kontantekvivalenter».	1000 kr

1E12	Usikrede utlån	31.12.T-2	ORBOF	<p>Summen av: Post 3.51 (Utlån, brutto balanseført verdi) med kode for pant lik 80 (uten sikkerhet) og Post 3.51.15 (kredittkort).</p> <p>For sektorkodene: 21000,21008,21009 (Private aksjeselskaper mv.), 23000 (Personlige foretak), 70000 (Ideelle organisasjoner), 82000 (Personlig næringsdrivende), 83000 (Borettslag o.l.), 85000 (Lønnstakere, pensjonister, trygdede, studenter o.a.), 91000 (Utenlandske ikke-finansielle foretak) og 98000 (Utenlandske husholdninger).</p>	1000 kr
1E13	Brutto utlån	31.12.T-2	ORBOF	<p>Post 3.51 (Utlån, brutto balanseført verdi)</p> <p>For sektorkodene: 21000,21008,21009 (Private aksjeselskaper mv.), 23000 (Personlige foretak), 70000 (Ideelle organisasjoner), 82000 (Personlig næringsdrivende), 83000 (Borettslag o.l.), 85000 (Lønnstakere, pensjonister, trygdede, studenter o.a.), 91000 (Utenlandske ikke-finansielle foretak) og 98000 (Utenlandske husholdninger).</p>	1000 kr

Vedlegg 2: Eksempler på bidragsberegning etter trinn 2

Eksempel individuell risikoscore (IRS): Andel usikret gjeld, ny tilleggsindikator i trinn 2

En høyere andel usikrede utlån vil i første omgang gi høyere risiko på banknivå gjennom høyere forventede tap med tilhørende risiko for insolvens. Andelen vil også øke sikringsfondets forventede tap i forbindelse med utbetaling av bankens garanterte innskudd. Denne indikatoren avviker fra hovedregelen grunnet skjevfordeling i populasjonen. Indikatoren scores gjennom en lineær sliding scale fra 0 til 100, der en bank med 0 prosent usikrede lån som andel av totale utlån gis 0, mens en bank med utelukkende usikrede utlån gis score 100. Banker imellom gis en score lik prosentatsen av usikrede utlån.

Bank 1: Kun usikrede utlån

Hele bank 1 sin utlånsportefølje er klassifisert som usikrede utlån. Banken gis score 100, lik andelen usikrede utlån av totale utlån.

Bank 2: 35 prosent usikrede utlån

35 prosent av bank 2 sin utlånsportefølje er klassifisert som usikrede utlån. Banken gis score 35, lik andelen usikrede utlån av totale utlån.

Bank 3: Ingen usikrede utlån

Bank 3 har ingen utlån klassifisert som usikrede. Banken får dermed laveste risikoscore 0, lik sin andel usikrede utlån av totale utlån.

Eksempel IRS: Tapsabsorberende kapital

En høy andel tapsabsorberende kapital med lavere prioritet enn garanterte innskudd gir lavere risiko og forventede tap for sikringsfondet. Ettersom fordelingen av denne indikatoren er tilnærmet normalfordelt, denne antas å være stabil over tid og en høyere verdi gir lavere risiko, benyttes hovedregel for omregning til risikoscore.

Scoring av tapsabsorberende kapital følger hovedregelen:

$$\begin{cases} 0 & \text{hvis } A_j > a_j \\ 100 & \text{hvis } A_j < b_j \\ \frac{a_j - A_j}{a_j - b_j} * 100 & \text{hvis } b_j \leq A_j \leq a_j \end{cases}$$

Alle indikatorer med tilsvarende karakteristika hvor en høyere verdi gir lavere risiko følger denne regelen. For indikatorer der en høyere verdi tilsier høyere risiko, benyttes følgende inverterte hovedregel:

$$IRS_j = \begin{cases} 100 & \text{hvis } A_j > a_j \\ 0 & \text{hvis } A_j < b_j \\ \frac{A_j - b_j}{a_j - b_j} * 100 & \text{hvis } b_j \leq A_j \leq a_j \end{cases}$$

For tapsabsorberende kapital er 5 prosentkvantilen blant medlemsmassen i et tenkt eksempel 20,0 prosent (= b_j). 95 prosentkvantilen tilsvarer 45,0 prosent (= a_j). Hvis tapsabsorberende kapital er indikator j , så er:

$A_j = 40,0 \%$

$b_j = 20,0 \%$

Bank 1: Lav andel tapsabsorberende kapital

Bank 1 har 19 prosent tapsabsorberende kapital.

Fordi

$$19,0 \% < b_j$$

blir bank 1 tildelt høyeste IRS på 100 for tapsabsorberende kapital.

Bank 2: Middels andel tapsabsorberende kapital

Bank 2 har 30,0 prosent tapsabsorberende kapital.

Fordi

$$b_j < 30,0 \% < a_j$$

skal IRS tildeles ved lineær interpolering som følger;

$$IRS_j = \frac{40,0 \% - 30,0 \%}{40,0 \% - 20,0 \%} * 100 = 50,0$$

Bank 2 blir altså tildelt en IRS på 50,0 for uvektet egenkapitalandel.

Bank 3: Høy andel tapsabsorberende kapital

Bank 3 har 45 prosent tapsabsorberende kapital.

Fordi

$$45,0 \% > a_j$$

blir bank 3 tildelt laveste IRS på 0 for tapsabsorberende kapital.

Eksempel: Beregning av aggregert risikoscore

Følgende tabell viser beregning av ARS for tre eksempelbanker. ARS fremkommer for hver bank som summen av tallene i kolonne IRS*IW:

Risikoindikator	Vekt (IW)	Bank 1		Bank 2		Bank 3	
		IRS	IRS*IW	IRS	IRS*IW	IRS	IRS*IW
Uvektet egenkapitalandel	9 %	100	9,0	45	4,1	0	0,0
Ren kjernekapitaldekning	9 %	84	7,6	52	4,7	23	2,1
LCR	9 %	100	9,0	42	3,8	28	2,5
NSFR	9 %	0	0,0	0	0	0	0,0
Misligholdte og tapsutsatte engasjement	13 %	78	10,1	56	7,3	36	4,7
Usikrede lån	13 %	100	13,0	35	4,6	0	0
Risikovekt i samlet beregningsgrunnlag	6,5 %	68	4,4	51	3,3	17	1,1
Totalkapitalrentabilitet	6,5 %	100	6,5	62	4,0	44	2,9
Eiendeler som ikke er pantsatt / garanterte innskudd	20 %	81	16,2	71	14,2	37	7,4
Tapsabsorberende kapital	5 %	100	5	50	2,5	0	0
	100 %	ARS	80,8	ARS	48,4	ARS	20,6

Eksempel: Beregning av aggregert risikovekt

Aggregert risikovekt er i trinn 2 satt til en eksponentiell funksjonsform settes ved følgende formel:

$$ARW_i = \begin{cases} \beta & \text{hvis } ARS_i < c \\ \alpha & \text{hvis } ARS_i > d \\ \beta + (\alpha - \beta) * (1 - \text{Log}_{10} \left(10 - 9 * \frac{ARS_i - c}{d - c} \right)) & \text{hvis } c \leq ARS_i \leq d \end{cases}$$

der

$\beta = 25 \%$, nedre skalagrense for aggregert risikovekt

$\alpha = 300 \%$, øvre skalagrense for aggregert risikovekt

$c = 25$, nedre grense for aggregert risikoscore

$d = 75$, øvre grense for aggregert risikoscore

(merk at β også er endret fra 50 prosent i trinn 1)

Bank 1: ARS = 80,8

ARS > d. ARW blir da:

$$ARW_1 = 300 \%$$

Bank 2: ARS = 48,4

$$ARW_2 = 25 + (300 - 25) * \left(1 - \log \left(10 - 9 * \frac{(48,4 - 25)}{(75 - 25)} \right) \right) = 90,3 \%$$

Bank 3: ARS = 24,1

ARS < c. ARW blir da:

$$ARW_3 = 25 \%$$

Eksempel: Beregning av bidrag

Følgende eksempel viser beregning av bidrag dersom medlemsmassen kun bestod av tre banker:

	Garanterte innskudd (CD)	ARW	CD*ARW
Bank 1	500 000 000	300 %	1 500 000 000
Bank 2	1 000 000 000	90,3 %	903 000 000
Bank 3	2 000 000 000	25 %	500 000 000
Sum	3 500 000 000		2 903 000 000

Justeringskoeffisienten μ beregnes ved å bruke formelen fra ovenfor:

$$\mu = \frac{\sum_{i=1}^n CD_i}{\sum_{i=1}^n ARW_i * CD_i} = \frac{3 500 000 000}{2 903 000 000} = 1,205649$$

Deretter benyttes formelen for bidrag fra ovenfor og finner følgende bidrag for hver av bankene (det antas at CR dette året er det ordinære bidraget på 0,8 promille av garanterte innskudd):

	Garanterte innskudd (CD)	ARW	CR	μ	Risikojusterte bidrag = CD*ARW*CR* μ
Bank 1	500 000 000	300 %	0,0008	1,205649	1 446 779
Bank 2	1 000 000 000	90,3 %	0,0008	1,205649	870 961
Bank 3	2 000 000 000	25 %	0,0008	1,205649	482 260
Sum	3 500 000 000				2 800 000

